

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **V. L.**, zast. JUDr. Petrem Langerem, Ph.D., LL.M., advokátem, se sídlem Sokolská třída 1331/31, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 4. 2011, č. j. 20 Ad 22/2010 – 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Petru Langerovi, Ph.D., LL.M., advokátovi, **se stanoví** ve výši 960 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2007, č. X, přiznala Česká správa sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“), žalobci podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění od 12. 12. 2005 starobní důchod ve výši 4580 Kč měsíčně, s tím, že podle nařízení vlády č. 415/2005 Sb., se žalobci od ledna 2006 zvyšuje procentní výměra důchodu na 3308 Kč, základní výměra na 1470 Kč a celkem tak žalobci náleží 4778 Kč měsíčně.

Proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobce dne 15. 12. 2010 žalobu, v níž namítal nesprávnost výpočtu výše důchodu, označil ji za protiprávní a vyjádřil nesouhlas s rozhodnutím žalované. Požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení

zástupce pro řízení o žalobě. Navrhl, aby krajský soud vydal rozhodnutí, že žalovaná je povinna důchod žalobce vypočítat znovu a doplatit od 12. 12. 2005 dle skutečně odpracovaných roků se zákazem mzdu při výpočtu rozptýlit i na období, kdy žalobce nepracoval a tím snižovat průměrnou měsíční mzdu žalobce pro výpočet starobního důchodu.

V doplnění žaloby ze dne 8. 2. 2011 žalobce prostřednictvím ustanoveného zástupce uvedl, že byl rozhodnutím žalované zkrácen na svých právech a domáhá se zrušení tohoto rozhodnutí. Dále uvedl, že již není schopen přesně uvést datum, kdy mu bylo napadené rozhodnutí žalované doručeno. K doručení tohoto rozhodnutí došlo někdy v roce 2007, nicméně žalobce vyjádřil přesvědčení, že lhůta k podání žaloby je zachována, neboť se domáhal ve lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí žalované jeho přezkumu přímo u žalované, nicméně do dnešního dne nebylo rozhodnuto.

Dále žalobce uvedl, že byl rozhodnutím žalované poškozen, neboť ta nesprávně stanovila výpočtový základ a dospěla tak k nesprávné výši osobního vyměřovacího základu. Podle žalobce měla žalovaná při určení výpočtového základu a osobního vyměřovacího základu vycházet z rozhodného období, kdy byl žalobce zaměstnán (tedy z let 1986 – 1990). Období let 1991 - 2005, kdy žalobce nepracoval a neměl žádný příjem, se vůbec nemělo do osobního vyměřovacího základu promítnout.

Žalobce dále poukázal na skutečnost, že žalovaná se v odůvodnění rozhodnutí nevypořádala s tím, zda se v období, kdy žalobce nepracoval a nedosahoval žádného příjmu, nejedná o tzv. vyloučenou dobu. Namítal rovněž, že žalovaná pochybila, neboť nehodnotila příjmy žalobce, kterých dosáhl v roce 1989 u Obecního úřadu Velké Heraltice, přestože potvrzení o výdělcích žalované předložil. Nesprávně tak stanovila výši starobního důchodu žalobce.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby Krajský soud v Ostravě rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že ve spisové dokumentaci se nenachází žádné podání žalobce z roku 2007, ani z doby pozdější, které by bylo možno považovat za žalobu proti jejímu rozhodnutí. Žalobce pouze dopisem, který byl žalované doručen dne 15. 1. 2007 (tj. před vydáním rozhodnutí ze dne 23. 1. 2007), žádal o zaslání důchodového výměru a osobního listu důchodového pojištění. Z tohoto důvodu žalovaná označila tvrzení žalobce, že se ve lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí domáhal jeho přezkumu přímo u žalované za účelové a navrhla, aby Krajský soud v Ostravě žalobu pro opožděnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 26. 4. 2011, č. j. 20 Ad 22/2010 – 17, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovenému zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování ve výši 1920 Kč. Z obsahu dávkového spisu žalobce krajský soud zjistil, že osobní korespondence žalobce obsahuje pouze podání ze dne 12. 1. 2007, jímž žalobce žádal o zaslání důchodového výměru a

osobního listu důchodového pojištění a dále, že na písemném vyhotovení rozhodnutí žalované je doložka „předáno k zajištění expedice dne 13. 2. 2007“.

Krajský soud poukázal na ustanovení § 90 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění účinném ke dni 1. 1. 2007, podle kterého se do vlastních rukou doručují: a) rozhodnutí, jimiž se dávka důchodového pojištění nepřiznává, odnímá, snižuje nebo se zastavuje její výplata a rozhodnutí, jimiž se ukládá povinnost vrátit neprávem vyplacené částky, b) výzvy podle § 53. Konstatoval, že s ohledem na tuto právní úpravu žalovaná nedoručovala žalobci rozhodnutí do vlastních rukou. Z obsahu správního spisu však podle krajského soudu jednoznačně vyplývá, že k expedici rozhodnutí žalované došlo dne 13. 2. 2007. V období po tomto datu se ve spise nenachází žádné podání žalobce.

Krajský soud dále připomněl, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu lze podle § 72 odst. 1 s. ř. s. podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Ač v dané věci nelze stanovit den, kdy žalobci bylo rozhodnutí žalované doručeno, s ohledem na skutečnosti zjištěné ze správního spisu a sdělení žalobce, že k doručení rozhodnutí došlo někdy v roce 2007 a při zjištění, že ve správním spise se nenachází žádné podání žalobce, které by bylo žalované zasláno po dni vydání napadeného rozhodnutí (23. 1. 2010), dospěl krajský soud k závěru, že žaloba podaná dne 15. 2. 2010 byla podána opožděně. Pouhé tvrzení žalobce v doplnění žaloby, že se domáhal v zákonné dvouměsíční lhůtě přezkumu napadeného správního rozhodnutí přímo u žalované, nemůže podle krajského soudu obstát, neboť žalobce o tom nepředložil žádný důkaz. S ohledem na výše uvedené krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro její opožděnost.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) prostřednictvím ustanoveného zástupce včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel setrval na tom, že přestože nemá s ohledem na odstup času doklad o odeslání (včasné) žaloby žalované, měla být jeho žaloba projednána a mělo o ní být věcně rozhodnuto. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že i vzdor tomu, že soudní řád správní neumožňuje prominout zmeškání lhůty k podání žaloby a nebylo by prokázáno, že žalobu ve lhůtě u žalovaného podal, měla být jeho žaloba přesto projednána, neboť není právně vzdělán, přičemž napadené rozhodnutí žalované je věcně nesprávné. Stěžovatel navrhoval, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 4. 2011, č. j. 20 Ad 22/2010 – 17, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že proti dosavadnímu způsobu řízení nemá námitky a plně se ztotožňuje s právním názorem krajského soudu vysloveném v jeho usnesení.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z kasační stížnosti je patrno, že stěžovatel v posuzované věci činí spornou především otázku, zda žalobu podal včas či nikoliv, když namítá, že nemá s ohledem na časový odstup doklad o odeslání předchozí žaloby. Dále žádá, aby i za situace, že nebyla podána včas, byla projednána a bylo o ní být věcně rozhodnuto.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že se v něm nenachází žádné podání žalobce, které by bylo možné považovat za žalobu proti rozhodnutí žalované. Na tuto okolnost ostatně poukázala jak žalovaná ve vyjádření k žalobě, tak krajský soud v napadeném usnesení. Nejvyšší správní soud proto při posouzení věci vycházel z toho, že stěžovatel žalobu podal až dne 15. 12. 2010. Jedině tato žaloba se nachází v soudním spise, když ani u krajského soudu ani u žalované se žádné jiné podání stěžovatele následující po datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nenachází. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že se plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že pouhé tvrzení stěžovatele v doplnění žaloby, že se domáhal v zákonné dvouměsíční lhůtě přezkumu napadeného správního rozhodnutí přímo u žalované, nemůže obstát, neboť stěžovatel o tom nepředložil žádný důkaz.

Nutno připustit, že správní spis sice neobsahuje doručenku, ze které by bezpečně vyplývalo, kdy bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud je však vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalované bylo vydáno dne 23. 1. 2007 a je na něm doložka „předáno k zajištění expedice dne 13. 2. 2007“ přesvědčen, že lze souhlasit se závěrem krajského soudu, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno ve dnech či týdnech následujících po tomto datu v roce 2007, když sám stěžovatel připustil, že se tak stalo „někdy v roce 2007“. Ostatně v žalobě uvádí, že je v důchodu od 12. 12. 2005 a nenamítá, že by starobní důchod po datu jeho přiznání (počátkem roku 2007) nepobíral.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s., lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Podle odst. 4 téhož ustanovení zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.

Jestliže tedy bylo stěžovateli napadené rozhodnutí žalované doručeno v roce 2007, pak je zřejmé, že lhůta dvou měsíců stanovená k podání žaloby v § 72 odst. 1 s. ř. s. uplynula již v roce 2007 (nejpozději snad 29. 2. 2008).

Žalobu přitom stěžovatel podal až dne 15. 12. 2010. Stalo se tak nepochybně po uplynutí dvouměsíční lhůty k jejímu podání a tudíž opožděně. Nezbývá tudíž než konstatovat, že lhůta pro podání žaloby byla zmeškána o takřka 3 roky a krajský soud postupoval správně, pokud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. b) jako opožděně podanou odmítl.

K žádosti stěžovatele, aby žaloba byla projednána i za situace, kdy byla podána opožděně, Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s. takový postup vylučuje. Podle něho nelze zmeškání lhůty pro podání žaloby prominout za žádných okolností (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, sp. zn. 5 Azs 317/2004). Lhůta k podání žaloby je totiž zákonnou procesní lhůtou s propadnými účinky, jejíž nedodržení má za následek odmítnutí tohoto úkonu soudem podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že pokud je stěžovatel přesvědčen, že mu byl žalovanou starobní důchod přiznán v nesprávné výši, má možnost požádat tento správní orgán o přepočet dávky nesprávně vyměřené podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. O jeho žádosti by žalovaná musela rozhodnout, a teprve pak by se stěžovateli otevřela lhůta k případnému podání žaloby.

Se zřetelem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 4. 1. 2011, č. j. 20 Ad 22/2010 – 7, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s ustanovením § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát.

Nejvyšší správní soud proto přiznal zástupci stěžovatele odměnu za podání kasační stížnosti ze dne 13. 5. 2011, tedy jeden úkon právní služby po 500 Kč podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 2 a § 9 odst. 2 a 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), když v předmětné věci se ve smyslu § 9 odst. 2 advokátního tarifu jedná o věc nároku fyzické osoby v oblasti důchodového pojištění, pro niž se za tarifní hodnotu považuje částka 1000 Kč, a dále náhradu hotových výdajů v podobě režijního paušálu ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží 800 Kč. Zástupce stěžovatele v řízení před krajským soudem doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. jeho odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 20 % z částky 800 Kč, tj. 160 Kč. Zástupci stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 960 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu